

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 10.

Bomlás útján.

Ugyan, ha valaki Bánffy Dezső bárót megkérdezné, mint a sanda mészáros az ő inasa, hogy: Majszter uram! oda üte hát azokkal a vámtarifa-javaslatok ankétirozásával, ahová — néz? mit felelné rá? »Nem oda ütök fiam ahová nézek, ha oda ütnek agyon ütöm a — vámközösséget; pedig az — eszem ágában sincs«. . . Ez lenne az ő felelete.

Esze ágában sincs a magyar kormány, hogy a vámközösséget agyon üsse, megszüntesse. Mindaz, amit most csinált, szakasztott mása az én abbeli politikámnak, midőn az aratók sztrájkolni akarnak, hát én olyankor kiosztattam a gépezetek eleibe az aratógépeket, tisztogattam, köszörültem, kenetem és aztán mig én így demonstrálok azokkal a régen lomtárba dobott rossz gépekkel, hát egyszer csak azt látom, hogy az aratók már javában vágják a búzát. . . A monarchia tulsó felében összekülönböztek bár a népek legtöbb tekintetben, de abban az egyben, hogy a magyarokat tovább is sarcholják — abban egyek!

Ha nem az én politikámat utánoztatná Bánffy, hát nem ankétiroztatná a vámtarifát, hanem szépen nyugodtan készülve, bevárná mig a hajbakapott lajtántuli népek, mint a jégen birkózó gyermekek egytől-egyig lezuhannának, betörnék a fejüket és akkor mondaná, hogy »Uram király! Látod éles szemekkel, hogy ilyen kompániával boldogulni nem lehet. Itt az

ideje, hogy ezt a szérencsétlen viszonyt felbontsuk«. »Felbontani, felbontani, be könnyű ezt mondani!«

De hát mi lesz akkor ebből a sok széthúzó elemből, összeenyvezett monarchiából? Az osztrák-németek nagy »Németország« felé gravitálnak, — aminthogy ők ezt nem is igen tagadják, mi pedig igen jól tudjuk.

A csehek szent Venczel koronáját szeretnék valamely királyi sarj fejére tenni. Igaz, hogy ők nem tudják, hogy — mit cselekszenek, mert ha tudnák, hogy szent Venczel koronáját keresve, a muszka kancsukat fogják megtalálni, talán nem mennének az orosz rubelekkel telt zsebű agitátorok után. A többi »misorum gentium« szláv-népség olyan, mint a mesebeli ökörszem, mely lesi, mikor száll föl a szlávass — a (csehek) a magasba, hogy ő is annak szárnya alá csimpaszkodva, a »szlovanszka lipa« (szláv-jegenye) sudarai feljuthasson.

De hát mi lesz veletek hű magyarjaim? — válaszolna a király. Ha ti többen volnátok, nem félnénk mi semmiféle potentáctól; Budapestre mennék közzétek lakni és azt mondanánk, hogy akinek nem tetszik velünk lenni, menjen amerre akar, fizesse meg nekünk amivel tartozik, aztán — Isten hírével! le is üt, fel is üt! De ti kevesen vagytok. . . Az osztrák-magyar monarchia — európai közszükség; amely pillanatban feloszlanék, két elem a szláv és német bontakoznék ki a khaoszból és ezek is harciba keveredvén egymással, ki tudja milyen új formációkat csinálna ez a politikai özön-

víz? . . . Talán meggyengítené Szent István koronáját is.

Hogy az osztrák-magyar monarchia fennállhasson, ragaszkodjatok a 67-es dualizmushoz, mint a fuldokló a szalmaszálhoz! mert csak ez az egyellen alap van, melyen az osztrák-magyar monarchia fennállhat. — Ezt a feladatot előre tudta a magyar kormány.

A magyar kormány éppen olyan jól tudja azt, mint a magyar király, de mivel meg van írva, hogy aki a komédiákkal megélni akar, annak magának is — komédiásnak kell lennie, nem végzett haszontalan munkát az ankétirozással. Mert hátha úgy járnak velünk a Lajtán túli komédiások, mint a mesebeli vadász a nyúlak hitt — oroszlanynyal? . . . Amint t. i. a pápaszemes német (no mert csak a lehetett) látta, hogy az ő flintója annak a nemes vadnak ártalmára nem lehet, hát kimondhatatlan betegségbe esett és ijedtében — eldobta a puskáját. Hátha a Lajtán túli népeket ez a komédia kijózanítja? hátha észreveszik, hogy a magyarok jól tudják ugyan, hogy az osztrák birodalom feloslása őket is gyengítené, de abban is bizonyosak, hogy az osztrák népek innét, ahol most urak, szolgálknak, zselléreknek mennének a muszka kancsokhoz, vagy a németekhez.

Különben lássák szomszéduraimék, hová fog vezetni az ő politikájuk? de azt el ne feledjék, hogy egyszer egy bolond német ujság egy rébuszt pingált, az osztrák-magyar birodalmat és alája azt írta, hogy — »Auflösung folgt.« K—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szeretem!

Írta: Stella.

Déryné csak oly feltétel alatt egyezett bele férje azon akaratába, hogy városba költözzenek, ha a nyarat itt a falun töltheti. Nemcsak a férfi csodálkozott e különös kívánságon, hanem más is, de hogyne, mikor ez a szép mulatni vágyó fiatal asszony előnyt ad a poros kis alföldi falunak, az ő nádfüdeles alacsony házai-
val, girbe gurba utcáival és zöldségei kertjeivel, — Abbázia és Aussee, Balaton- és Tatra-Füred fölött.

Városi ismerősei keresték ennek okát, mert nem elégedtek meg azzal, nem hitték el, hogy Dérynére, az élvezet vadászó, a mulatságokban fáradhatatlan szép asszonyra, gyermekkori emlékeinek színhelye olyan vonzó lehessen, hogy le tudjon mondani érte a fürdői élet kellemességeiről. A sok kérdezősködésnek azért véget akart vetni s azt mondta: Blazirt vagyok, meguntam mindent jelenleg, megyek erőt gyűjteni, hogy a szezon kezdetével újra kezdhessék a mit most félbe hagyok.

A társaság belenyugodott a szép asszony e kijelentésébe, bár sokan mosolyogtak s egy csinos ifjú szolgabíró emlégettek, mint akinek az ifjúkor kedves emlékeinek elő és visszaidézésében fontos szerep jutott, sőt még most is . . . de ezt már csak gondolták, mert Déry ur nagyon féltékeny természetű s a legjobb vivők hírében állott.

Ezért hát most is ott ült a ház előtt levő rezedával, muskátlival betöltött kis kert gyep-padján és gondolatokba mélyedt. Ezek a gondolatok pedig nem voltak valami vigak, mert szép homlokán sötét felhő borult s szinte gyűlölettel nézte a poros uton karikázó két életvidám gyermeket, kik miatt neki mindazt a sokat el kellett szenvednie, nyugodtan túrnia, bár a szíve majd megszakadt.

Mert Déryné igazán sokat szenvedett. Fia-talon, még majdnem mint gyermek hozzá ment egy férjhez, csak azért, hogy a mostohájától megszabaduljon.

Azt hitte, boldog lesz Déryvel, mert igaz szívből szerette őt. De nem úgy történt. A minden ízében egyszerű, derék, a földművelésnek élő s kissé nyers modoru férfi odaadó szerelme dacára sem tudott az ideális, csaknem érzélgős szép nő szívéhez közel jutni. O ezt persze nem is sejtette, pedig ha megfigyeli nejét, sok kifogásolni valót talál annak viselkedésében.

Házasságukat két szép fiúval áldotta meg a gondviselés s a szép nő azt hitte, hogy a gyermekek iránt érzett gyöngédség betölti a szívében tátongó űrt, de bizony csalódott s a csalódást akkor vette észre, mikor az új restauráció alkalmával idekerült csinos szolgabíróval megismerkedett.

A fiatal Boros, kit az egyetemről alig kikerülve választott meg befolyásos atyafisága a baktai járás mindenható fejévé, a főváros zajos, változatos élete után bizony nagyon unalmasnak, nagyon szomorúnak találta új helyzetét. Hogy némiképp kárpótolja magát, unalmát el-

űzve csapta a szelet fünek-fának. Nem vették komolyan sehol ezt a csinos bolondos fiút, ismerték arról a tulajdonságáról, hogy az ő szeme olyan kerek. . .

Dérynével másként állt a dolog, a komoly, szentimentális asszonyt más szemmel nézte mint a többi. Nála érdemesnek tartotta eltérni a sablontól s más hathatósabb eszközökhöz nyulni, hogy célhoz érjen. Es csakhamar meg is találta a módját a mivel a szép asszony bevehetetlennek hitt szívéig eljutott. Nem aratott könnyen győzelmet s azért büszke is volt rá.

A vidéken suttogni kezdtek a szerelme-sekről, bár viselkedésük a lehető legkorrektebb volt. A férfi sokkal inkább világfi, a nő pedig nagy világi nő, sem hogy érzelmeiket el ne tudták volna palástolni a világ előtt, igaz, hogy nem számoltak vele, hogy az a nagy tartózkodás, palástolás még csak növeli a gyanút.

Hangosan beszélni a dologról persze senki sem mert, hisz bizonyosat nem tudtak, aztán meg Déry igen féltékeny s mint említettük kitűnő vivő hírében állt.

Folytak a napok szép csendességben és Dérynének boldogságban.

Ez időben történt, hogy már nem talált kibúvót a férje zaklatásai elől, városba kellett költözniök; a gyermekek neveltetése, jövője követelte tőlük ez áldozatot. Ki tudja ugyan nem vette-e észre Déry uram a szarvait s nem azért akarta-e azok növét megakadályozandó a falusi étellel felcserélni a városit.

A szolgabíró végtelenül örült e változásnak, így legalább szabadulni remélt, mert kénytelen-kelletlen be kellett vallani magának,

A földadó nyilvántartási biztosok kvalifikációja.

A m. kir. belügyminiszter rendeletet bocsátott ki az 1885. évi XXII. t.-cz. alapján szervezett földadó nyilvántartási biztos és helyszínelési becslőbiztos pénzügyi fogalmazói, valamint a becslőbiztosok gyakornoki állásokra megkívánható képzettség megállapítása tárgyában valamennyi pénzügyigazgatóságnak és ebben elrendeli, hogy jövőben csak oly egyének lesznek kinevezhetők ezen állásokra, a kik:

1. az 1883. évi I. t.-czikk 3. §-ában meghatározott képzettséggel bírnak;
2. az érettségi vizsga letétele után magasabb gazdasági iskolát jó sikerrel végeztek;
3. az 1875. évi VII. t.-czikk alapján végrehajtott földadó szabályozásnál már mint becslőpót, vagy segéd becslőbiztosok voltak alkalmazva és mint ilyenek hivatalos eskü alatt szolgáltak.

Mibe kerül egy vaskanczellár.

E czímen közli a Figaro, hogy Bismarck politikája mily költségekbe sodorta Európát, 1865-ben Franciaország, Oroszország, a német birodalom, Olaszország, az egyházi államok, Nagybritannia, Belgium, Hollandia és Svájc rendes katonai kiadásai 2 milliárd és 574.200.000 frankot tettek ki, amiből 622 millió jutott a tengerészetre. Ausztria s német szövetséges államok 472 milliójából 242 milliónyi terhet viselt. A sadowi ütközet után Franciaország még nem emelte a kiadásokat, Oroszország sem; 1865-ben a francia katonai budget volt 536 millió; 1869—1870-ben 549 millió; Oroszország budgetje 601 millióról csak 615 millióra emelkedett. Angolország 632 millióról még le is szállította a kiadásokat és ezt a példát Olaszország is követte. Már a német szövetséges államok emelték a kiadásokat; Ausztria megtakarított valamit, de már a német birodalom 231-ről 346 millióra emelte a budgetet. De bekövetkezett a francia-német háború, a frankfurti béke és most, huszonnyolc év múlva még mindig érezhetők a következmények, az örökös fegyverkezés terhei. II. Sándor császár közbenjárása nélkül 1875-ben bizonyára újabb francia-német háború támadt volna. Akkoriban Európa katonai kiadása 3264 millió volt, 644 millióval több, mint 1870-ben. Franciaország kiadásai 549-ről 665-re emelkedtek, Oroszországéi 615-ről 800-ra, Németországéi

346-ról 478 millióra, Olaszországéi 172-ről 249-re, Ausztria-Magyarországéi 227-ről 303 millióra és Nagybritannia kiadása 605 millióról 647 millióra. — Bismarck gallofóbiája akkoriban volt tetőpontján. Már 1880—1881-ben a katonai költségek 3827 milliót tettek ki, a mely összeg így oszlott szét: Franciaország 1016, Oroszország 872, Németország 501, Ausztria-Magyarország 311, Nagybritannia 647. Franciaország 1882-ben befejezte a haderő fejlesztését és az évi kiadásokat 1016 millióról 904 millióra szállította le; a többi hatalom ezt nem tehetette és 1886—1887-ben a katonai kiadások 4221 millióra emelkedtek. Az 1897—1898-iki évre a katonai kiadások összege 4596 millió. Vagyis az emelkedés aránya ez:

1856—66	2574 millió,
1869—70	2620 „
1875—76	3264 „
1880—81	3827 „
1886—87	4221 „
1897—98	4596 „

De vigasztalódjunk; lesz még rosszabbul is. Bismarck politikája Európának 45 milliárdjába került; ennyi a kész kiadás. És ehhez hozzájárul az elvesztegetett munkaerő. A 45 milliárd ezüstpénzben 225 millió kilogramm, aranyban pedig 14 $\frac{1}{2}$ millió kilogramm.

A háború áldozatai.

A humanizmus nevében szított lázadások s ugyancsak az emberszeretet nevében megüzent háború a Kubaiaknak éhségét és nyomorúságát, a Spanyoloknak rettenetes pénz és vérbeli áldozatot, a nagy humanista Uniónak pedig egy pár országot eredményezett.

A La Estrela című spanyol lap részletes kimutatást közöl, hogy mennyibe került Kuba szigete az országnak pénzben és vérben. E szerint a felkelés leküzdésére, a háború költségeire 1895. márczius 4-től kezdve 1898. jun. 30-ig 1874 millió pezetát adott ki az állam. Egy ezüst pezeta egyenértékű a frankkal így tehát Spanyolország mai pénzügyi helyzete mellett óriási kiadás ez. Még sokkal megdöbbentőbb az a veszteség, mely a spanyol hadsereget érte. A kimutatás szerint a három évi hadakozás alatt 200.000 katonát küldtek a szigetre. Ezek közül a harcztéren kevesen

vesztek el, 1 tábornok, 60 tiszt és 1314 katona meghalt a csatatéren, 1 tábornok, 81 tiszt és 704 katona meghalt a kapott sérülésektől, míg a sárgalázban 313 tiszt és 13.000 katona, más betegségben eddig 127 tiszt és 40.000 katona pusztult el. Minden ezer katona közül 521 veszett el Kubán s az összes veszteség legalább 100.000 ember lehet, a mit az is bizonyít, hogy a 200.000 főnyi spanyol haderőből a hivatalos kimutatások szerint 110.000 ember van most a szigeten. Azóta minden nap áldozatot követel a háború. Otthon Spanyolországban százezer család ölt gyászt elveszett hozzátartozójáért, másik százezer pedig remeg és imádkozik a sziget hódítóival és félelmetes éghajlatával küzdőkért. Nem hiába kiált fel a spanyol ujság: Ilyen csapás még egy nemzetet sem ért.

Hja! A humanizmus és a gseft egymást kizáró fogalmak és igazán csodálatos, hogy éppen a gseftelők hirdetik legtöbbször a humanizmus ígét. Hogyan szokták azonban érteni azt meg mutatta ebben a háborúban, helyesebben börze manőverben Amerika.

Az angol-orosz konfliktus keletkezése.

Egy hét óta újabb háború fenyegeti a világot. Nem ugyan Európában, hanem Ázsiában készül kitörni a háború, de ha a császár mindenható parancsa meg nem akadályozza annak kitörését, könnyen lángba borul Európa is.

A konfliktusra okot a kínai vasutak engedélyezése adott, melynél Angolország Oroszországgal szemben rövidséget szenvedett a tientsini szerződés ellenére.

A per tárgya — londoni források szerint — a következő:

Egy orosz társaság koncessziót kapott egy vasútvonal kiépítésére Kirin meg Taliénavn és Port-Arthur között. Az engedményben benn van az a szokásos feltétel is, hogy semmiféle idegen hatalom versenylvonalat ugyanazon a vidéken nem építhet. Kína azonban minden kétségen kívül föntartotta magának azt a jogot, hogy a mostani Tientsin—Shanhakwoni vasúti vonalat Newehnnangig, Manosországba — me-

hogy a dolog kezd unalmassá lenni, az asszony az ő egyhangú szentimentális muszával kezd terhére válni.

Ezen időben történt az is, hogy az angol kisasszonyoktól csak imént kikerült Elek Rózsikával megismerkedett; mennyire örült hát a Déryék költözködésének hírére.

Rózsikával hamar tisztába jött s rövid pár hét múlva mint boldog házaspár robogtak Velence felé, ismerőseiket csak az esküvő után tudatva egybekelésükről.

Milyen nagy volt az általános meglepetés s minő a Déryné megdöbbenése e hírre?! — az elképzelhető. Nem akart hinni saját szemének. Az a férfi tette volna azt, aki százszor esküdte neki, hogy kivüle mást nem szeret s nem fog szeretni soha. Eleinte elkeseredésében öngyilkosságra gondolt, de mikor tette került volna a dolog, megborzadt e bűnös gondolat-tól. Így aztán valóságos dühvel adta át magát a nagyváros élvezeteinek, mulatságainak, el akarta vele kábitani haborgó szívét. Sajnos azonban ez csak félig sikerült, mert annak az embernek a képe sokkal mélyebben, kitörölhetetlen betűkkel van szívébe vésve. Az a pár hónap, a mit tőle távol a nagy város zajában tölt, örökkévalóságnak tűnik fel előtte, végtelen vágy fogja el láthatni a hűtelent, a csalfát, beszélhetni vele, kiolvasni a szeméből vajjon boldog-e? Erre a gondolatra végtelen düh fogja el, kezei ökölbe szorulnak, melle zihál s szeme lázas vad fényben ég.

Egyik kis fia fut most hozzá lélekszakadva:

— Jaj anyuskám — mondja — mit látam, szegény Dorkát, tudod a mi Dorkánkat úgy üti az ura, azt hiszem részeg, folton kiabálja, hogy utállak mint a bűnömet. Ugy saj-

nálom szegényt, olyan szerencsétlen! A Dorka sívalkodik nagyon, az ura meg csak veri a hogy bírja s folyton mondja neki: »Te hűtelen, te csalfa asszony!«

Déryné ökölbe szorult kezei lehanyatlottak. Ime a gyermek önkénytelenül ítéletet mond az anyjáról. Ha a férje megtudna valamit a multból, ha sejtené csak mi dul a szívében?! A síró, jajveszékélő Dorka jelent meg lelki szemei előtt.

Ki kell tépniem őt szívémből, nem érdekes az én nagy szenvedélyes szerelmemre, elfeledett megint! Csak egyszer akarok még beszélni vele, hogy mit, azt magam sem tudom.

És mintha egy jószágos szellem teljesíteni akarta volna a kívánságát, mert a szolgabíró éppen feléje tartott. Hidegen köszönt és tovább akart menni.

— Jöjjön be egy szóra, — kérte a nő.

— Bocsánat Nagyságos asszonyom, most sürgős dolgom van, majd inkább visszafelé teendém tisztelgetem.

— Csak egy percnyi idejét akarom igénybe venni, nem megyünk a szobába, — felelt a gyepadról s kinyitotta a kert ajtót, a férfi kénytelen volt engedni.

— Engem elfeledett teljesen? — kérde a nő.

— Hogy képzelhet ilyet? — felelt a férfi.

— Látom!

— De miből?

— Hogy mégnőült!

— Ez még nem bizonyíték arra, hogy a jó barátaimat elfelejtem, sőt...

— Ugy? és boldog — szakította félbe gúnyosan.

— Igen!

— Hallom a felesége igen csunya.

— Asszonyom!

Déryné nem veszi számba a közbeszólást, hanem folytatja:

— Pedig ön hajdan nem tudott rá sem nézni egy csunya nőre; annyira megváltozott volna?

— Nem változtam, nekem szép, aztán meg a lelke nagy, nemes.

— Tehát szereti?

— Nagyon! — hangzott büszkén a felelet.

— Azt a csunyát?

— Azt!

— S meg tudja ölelni, csókolni, tud vele beszélni a maga nagyszerű, magasztos eszméiről, mert hallom, nem valami művelt.

— Szeretem.

— Fel tud emelkedni az Ön eszmeköréig az a prózai egyszerű teremtes?

— Felelem, mert szeretem.

A nő felkaczagott, a kaczajban vissza volt adva megbántott, sebzett szívének egész fájdalma. Majd megrettent, egy idegen nőt látott errefelé tartani, a faluban minden embert ismert, ez bizonyára ő lesz, a rivális, minden idegével figyelt a mindjobban közeledő alakra.

A férfi feltékkint.

— Bocsánat Nagyságos asszonyom, — mondá hirtelen, — a feleségemet kell egy látogatásra kísérni — azzal könnyedén megemelte kalapját, ruganyos léptekkel ment a már megszűről mosolygó nő elé.

Déryné pedig elboruló tekintettel nézte mint vonja az általa annyira szeretett férfi karját bizalmasan amögé s egészen hozzásimulva mint süttog a füle bizonyára édes, szerelmes szavakat...

lyet a Krini—Port-Arthuri vonal nem érint — meghosszabbíthatja. Ezt a szerződést ez év május 7-én kötötték meg. A kínai kormány aztán rövid idő múlva hozzáfogott a maga vonalának kiépítéséhez. Hutaient kinevezték az építkezés igazgatójának és átadták neki a kiviteli-tervezetet. Miután azonban pénz nélkül vasutat építeni nem lehet, Hutaient a Hongkong és Shanghai bank angol pénzügyéhez fordult, a mely már az eddigi építkezést finanszírozta.

Az előzetes szerződés megkötése után fölébe jutott ez a dolog az orosz kormánynak és az orosz követ június 21-én kategorikus tiltakozást nyújtott be a művellet végrehajtása ellen. Semmiesetre sem szabad — jelenti ki — angol pénzt használni a vasut építésénél. Ha Kínának pénzre van szüksége, itt van Oroszország, ahol bármikor kaphat. Kína azonban éppenséggel nem kötelezte magát arra, hogy Angliától nem fogad el pénzt, — s ha ezt Kína tette volna, egy egyenesen megszegté a tientsini szerződést s az egész egyezség ez alapon semmis volna. Legalább így érvelnek Angolországban.

Kína persze, mint mindig, az orosz erőszakoskodással szemben Angliához fordult és Claude Mac Donald angol nagykövet keményhangu nyilatkozatában kijelentette, hogy Anglia mindig oldalán fog állani Kínának akkor, mikor az orosz és angol érdekek egyenjogúságáról van szó, — miként azt a tientsini szerződés meghatározza. Angliának a távol keleten eddigi, nem éppen biztató szereplése azonban arra készítette Kínát, hogy tartózkodjék az ilyen nagyhangu szömböktől és a kínai kormány valami szabatosabb kijelentést kért, mint a milyen ez az üres frázis. S nem mondhatjuk, hogy az angol kormány ezzel valami nagyon sietett volna, mert a külügyi hivatal még június 11-től július közepéig semmiféle végleges határozatot nem bocsátott ki.

Ez időtől fogva azonban gyorsabban haladtak az események. Salisbury lord ugyanis mintegy két hete tudomására hozta az angol felsőháznak, hogy Mac Donald már kapott a brit kormánytól határozott utasítást, a mely szerint Kína Anglia részéről a nyílt ajtó politikájában védelmet fog Newchwangban nyerni. Curzon pedig ugyanazon nap az alsóházban kijelentette, hogy ez a határozat július 22-én ment a kínai nagykövet kezébe. A Times-Correspondent persze azt jelentette, hogy az csak 24-én lett írásban a tsungli-yamen angol követének kezébe adva. A következő napon, 25-ikén, miként ugyancsak a tudósítónak távirata jelenti, Pawlow, az orosz nagykövet részt vett a tsungli-yamen ülésén és a legerélyesebb s félreérthetlenebb módon ismételte tiltakozását. Salisbury lord és Curzon augusztus 1-én közölték mindkét házzal a jegyzéket, hogy: az angol királynő a kínai kormányt minden hatalommal szemben megvéd lmezni kész, olyan akciók ellenében, melyek oda irányulnak, hogy Kínát megtámadják azért, mert egy angol alattvalónak engedélyt adott arra, hogy akár vasutat, akár pedig bármiféle más nyilvános munkát létesíthessen.

Ezek szerint, úgy látszik, nincs visszavonulás, ha az angol kormány úgy tesz, a mint beszél és meg akarja védeni a Hongkong és Shanghai-bank érdekeit, nem félve ama következményektől, a melyekről csak a napokban beszélt Hicks-Beach és Chamberlain. Talán Oroszország enged, a mi azonban, tekintettel arra, hogy Kínát vasuti hálózattal akarja magának megszerezni, nem valószínű. Ha ezt Oroszország nem tenné, úgy Salisbury abba a helyzetbe jutna, hogy az angolok nemzeti érzéséhez appellál.

Az ellenzék e kérdésnél azonban okvetlenül a kormányt támogatná, a miként az Greys Edwardnak, a parlament volt titkárnak hivatalos jelentéseiből is — habár leplezve — kitűnik. A helyzet komolysága kétségen felül áll. Minden oldalról és Észak-Kínának angol cégeitől érkező levelekből az tűnik ki, hogy Kínában politikailag igen kellemetlen érzés uralkodik és a kínaiak úgy tekintik ennek a konfliktusnak a kimenetelét, mint vagy Oroszországnak, vagy Angliának Kínában való szupremáciáját — sőt mint a kínai birodalom jövőjének döntő momentumát.

A Bazár-szoros kibővítése.

— Elrendelte a miniszter a kisajátítást. —

Nagyvárad város örvényhatóságának többsége elhatározta, hogy a város forgalma fejlődésének legnagyobb akadályát a Bazár-szoros kiszélesíti s mostani nyomorúságos szűk siktort helyett széles uttal a Bémer-térig meghosszabbítja a Fő-utczát.

Erre a célra megveszi a Hillinger, Weiszlovits, Mayer és Tóth Ferencz házakat. A nagy költség apasztása végett az ut kiszélesítése után fennmaradó területen nagyobb szabású és jövődelmező bazár, továbbá a színház felépítését tervezi.

Hillinger Lipóttal és Tóth Ferenczcel sikerült a megegyezés barátságos uton, megfelelő árért, s így csak a másik két háztulajdonossal kell rendezni az ügyet.

A több ízben megkísérlett békés egyesség nem sikerült, mert az illetők oly magas árat követelnek ingatlanukért, a milyen magas összeget a város nem adhat azokért. Mayr Sándor 200,000 frtért, Weiszlovits Adolf pedig 100,000 frtért bocsátanak át a város tulajdonába házukat.

A város ilyen körülmények között alig tehetett mást, mint a kisajátítás útját kísérlette meg.

Az ez irányban felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez s hangsúlyozván az utszélesítés szükségét, kérte a kisajátítás megindítására az engedélyt.

A miniszter határozata tegnap érkezett le s a következőleg hangzik:

Nagyvárad szab. kir. város közönségének!

A Bazár-szoros kiszélesítése, a Posta-utca kinyitása és a Bémer-tér rendezése végett szükséges Mayr Sándor és Weiszlovits Adolf tulajdonát képező ingatlanokra a város tanácsának f. évi július hó 27-én tartott üléséből kelt felterjesztésére a közigazgatási bizottsághoz mai napon fentti sz. a. intézett / . alatt másolatban csatolt rendelettemmel a *kisajátítási eljárást elrendelem*. Erről a város közönségét tudomás végett ezennel értesítem.

Budapest, 1898. aug. 8.

Tehát most már mi sem áll útjában a városnak, hogy a régen égető kérdést megoldja.

A városi tanács a mai közgyűlés elé terjeszti a miniszter leiratát.

A városi főügyész dolga most már a kisajátítás keresztülvitele s a bíróság fogja megállapítani, hogy a házakért mily összegeket köteles a város fizetni.

Most ugyan szó sincs a színház építéséről, de erre nézve már korábban jóváhagyta a miniszter a közgyűlés határozatát, a mely szerint a nagyvárad állandó színház a Bémer-téren építtessék fel.

A Bazár-szoros kiszélesítése után fennmaradó üres telken leendő színház építésnek mi sem áll útjában.

Megégett kisleány.

A kis parányi himes pillangó örömében nem találja helyét a neki szépnek, verőfényesnek látszó világban. Érdeklődik minden után, odaröpköd minden bokorhoz, virághoz, gyönyörködik a nap fényeiben, a szabadságban és a virágok illatában. Tapasztalatlansággal párosult mohó érdeklődése, vágyai azonban vesztét okozzák és nem ritkán megsemmisülve, perzselt szárnyakkal hull alá.

Ez a szomorú sors érte Fráter Mariskát is, Fráter Ferencz földbírtokos 7 éves leánykáját, ki szülőinek kedvence s félve őrzött kincse volt s hogy ennek dacára erre a

szomorú végre jutott, azt egyedül a kis himes pillangó tapasztalatlansága okozta.

Fráter Istvánka és Mariska ugyanis kint játszadoztak szülőinek a nagyvárad hegyen levő szőlőjében. Tegnapelőtt az az f. hó 9-én este 6 órakor egy kedves néni érkezett hozzájuk látogatónak és hogy a mamát meglepiék ügyességükkel, kevés sugdolódzás után észrevétlenül kisomfordáltak a szobából és összebeszéltek, hogy a kávé, tejet ők maguk fogják megmelegíteni. Le is helyezték a készüléket a denaturált szeszszel együtt, de Istvánka a szeszszel, Mariska pedig az égető gyufával oly szerencsétlenül ügyeskedtek, hogy egy pillanat alatt mindkét gyermek lángokban állott.

Az anya rosszat sejtve kinézett a szobából és rémülten vette észre a veszedelmet, mely a gyermekeket érte. Egyszerre oltáshoz látott, fájdalom azonban, hogy csupán Istvánkát sikerült megmenteni, kinek a haja leperzselésén kívül semmi baja nem lett, a kis Mariska azonban a kapott súlyos égési sebek következtében még azon éjszaka meghalt.

Az oltás közben maga Fráter Ferenczné is súlyos égési sebeket szenvedett kezefején és karjain.

Az eset mély részvételezt keltett a nagyszámú rokonság és ismerősök között.

A kis halott temetése holnap délután 5 órakor fog végbemenni.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Érkeserői Fráter Ferencz és neje született Wladár Irma egyetlen kis testvére Istvánka Wladár Gizella férj. Horváth Sándorné, Wladár Jozefin férj. Kajaba Antalné, Wladár János szomorodott szívvel jelentik egyetlen forrón szeretett kis leánykájuknak Fráter Mariská-nak folyó évi augusztus 9-ikén véletlen szerencsétlenség következtében rövid de kínos szenvedés után életének 8-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult drága kis halott hült tetemei f. hó aug. 11-én d. u. 5 órakor fognak Sal Ferencz utca 814 szám alatt szülei háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszii sirkerbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtiszűségétélre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívtnak. Nagyvárad, 1888. aug. 9. Áldott legyen emléked, aludd örök álmodat, — melylyel annyi bánatot hagytál nekünk örökül — csendesen és békében.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr. Augusztus 11 Városi közgyűlés Szeptember 18. Kerékpár virágkorzó a Sport-téren.

Lapunk t. olvasóit — kik a nyár folyamán bárhova nyaralni mennek és a lapot oda járattatni akarják — figyelmeztetjük, hogy ebbeli szándékokat illetve címüket a kiadóhivatallal tudassák. Lapunk kiadóhivatala készséggel fogja a kívánt helyre elküldeni a példányokat.

* Lőrincz nap. A bibornok püspök elutazása folytán nem tiszteleghetett az egyházmegye papsága főpásztoránál magas névnapja alkalmából, de este Dencs János cz kanonok, esperesnél gyűltek össze, hol a szíves házigazda tolmácsolta a papságnak főpásztora iránt érzett hódolatát, remek beszédben. Mivel a vidékről is többen jöttek össze ez alkalomból, csakhamar élénk ováció vette körül dr. Székely Istvánt, ki egyetemi tanárrá történt kinevezése által új diszt hozott egyházmegyénkire. Az egész estély különben a bibornok püspök iránt érzett hódolatteljes szeretetnek volt őszinte megnyilatkozása.

* **A bibornok hazaérkezése.** Dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok püspök ő Eminenciája, aki — mint már megírtuk — kedden Mária-Rádnára, utazott, hogy névünnepe alkalmából a Boldogságos Szűznek e kiváló kegyhelyén róvja le háláját a Mindenható iránt, tegnap este visszaérkezett székhelyére.

* **A mai közgyűlés.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön délután tartja rendes közgyűlését. A tárgysorozatba több igen érdekes ügy van felvéve, de azért valószínűleg letárgyalják a kitűzött ügyeket. Nem kevésbé fontos a pótlólag kitűzött tárgy, mely a Bazár-szoros kiszélesítése folytán szükséges kisajátítás engedélyezéséről szól. A 24 tárgy mellé felvett póttárgy a következő: 25. A tanács jelentése a Weiszlovits Adolf és Mayr Sándor tulajdonát képező ingatlanokra elrendelt kisajátítási ügyről.

* **A kórház ügyei.** Biharvármegye kórházi választmánya legutóbbi ülésén foglalkozott a kórház némi kibővítésével. Az épület mellett Hidegser-utcán levő rozoga szín helyére két termet építenek 4—4 ágygyal; az emeleti terem verandaszerű lesz, ahol a nem járó betegek üldülnek. — Müller Salamon vállalkozó olyan összegért bérelte ki a kórház élelmezését, hogy most ráfizet a vállalatra. Ezért folyamodott, hogy évenként pótolja meg a megye a kikötött összeget. A vármegye közigazgatási bizottsága hajlandó is volt évi 3000 frtot adni, a belügyminiszter azonban egy krajczár potlást sem engedélyez.

* **Rendkívüli megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 24-én délelőtt rendkívüli közgyűlést tart. Egyetlen tárgya az lesz a rendkívüli közgyűlésnek, hogy a vármegye által a honvéddhadapród iskolában tett alapítványi helyekre a pályázók közül jelölnek ki felvételre növendékeket.

* **Csepregy utóda.** „*Betyár otthona*” címmel kerül színre legközelebb Major Mihály asztalossegéd népszínműve az ó-budai Kisfaludy színházban. Az új darab iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

* **Székelyek kivándorlása.** A Romániába való kivándorlás a székelyek közt egyre terjed. A tavasz a munkások nagy tömegét csábította idegen földre. Közreműködtek közvetítő ügynökök is, akik kecsegtető ígéretek mellett szerződést és 1—2 frt felpénzt adva, százanként vitette a székelyeket Piátraig gyalog, azontul pedig vasuton Románia különböző vidékeire. Csak magából: Gyergyó-Remetéből 500-an mentek el. Most aztán — mint nekünk írják — családostan, szegyenkezve kezdenek visszaszállingózni. A nehéz munka és a hosszú út fáradalmaitól valamennyien ki vannak merülve, ruhájuk piszkos csafatokban lóg le róluk. Átkozzák utjokat, mert teljes 3 havi sanyargás után alig 2—3 forintot hozhattak haza, amivel azt sem tudják mihez kezdenek, ruhát vegyenek-e maguknak rongyaik helyébe, vagy azt az adósságot törlesszék, amit itthon maradt családtagjainak saját életfenttartásuk véget csináltak. Odakünt az asszonyok élelmezés mellett 50 kr, a férfiak 75 kr napszámot kaptak, de csak a munkanapokon. A hosszas esős időkben azonban mit se kereshettek és a munkanapok keresményét is különféle czimeken megrövidítették. Románia nem Eldorádója többé a kivándorlóknak, mint volt régen, most ott is nagyon szűkmarkuan osztogatják a pénzt.

* **Elhunyt lelkész.** A nagyváradi gör. kath. egyházmegye papságának mély gyásza van. Szabó János ér-endrédi gör. kath. lelkész tegnap augusztus 10-én meghalt. Az elhunyt lelkész a nagyszámu rokonságon kívül a község-

ben és a környéken lakó hvei gyászolják. Temetése holnap, pénteken délután 3 órakor lesz. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. Szabó Jánosné és gyermekei: Melánia és Miklós úgy a saját, valamint anyja, testvérei, nagybátyja, nagynénje, unokatestvérei, ipa, napa és sógorai nevében szomorodott szívvvel tudatják: Szabó János ér-endrédi görög katolikus lelkésznek, a halotti szentségek ájtatos felvétele után augusztus 10-én történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai augusztus 12-én d. u. 3 órakor fognak örök nyugalomra tetetni. Ér-Engréd, 1898. aug. 10. Az örök világoosság fényeskedjék neki!

* **Nem kell rögtön bevonulniok.** Biharvármegye felterjesztette azon megyei szolgabírók és jegyzők névjegyzékét, akik a hadsereg köteleibe tartoznak, de a közigazgatás érdekében kívánatos, hogy mozgósítás esetén ne kelljen azonnal bevonulniok. Ezen felterjesztés alapján a honvédmíniszter megengedte, hogy az esetleges mozgósítás első 15 napjáig a következők ne vonuljanak a csapatokhoz: Csanády Jenő, ifj. Markovits Károly, ifj. Dávidházy János szolgabírók; Ormay József, Bottó József, Fibik István, Ötvös Béla, Kövér Dezső, Székelyhidi Károly, Váli András, Sztolarik Vincze Béla, Horváth Lajos és Végh István körjegyzők.

* **Új telefon-vezeték a megyében.** Schwartz Gyula, a biharmegyei pankotai pusztai bérllőie kérvényt intézett a megyei közigazgatási bizottsághoz, a melyben engedélyt kér egy magán telefon vezetékre, a pankotai pusztától a lessi vasútállomás mellett levő tanyához.

* **A magyarosodó Pécs.** Pécs városában mozgalom indult meg az iránt, hogy a belvárosi plébánia-templomban szüntessék meg a német nyelvű prédikációkat és énekeket. Hetey Sámuel püspök ez ügyben leiratot intézett a városhoz, melyben értesíti a várost, hogy új egyházlátogatást (canonica visitatio) rendelt el a belvárosi plébánia templomban s ennek kapcsán intézkedni fog a német nyelvű isteni tisztelet megszüntetése iránt.

* **Selyem levélborítékok.** Párisban legújabbán selyem levélborítékokat is használnak. A selymet megmerevítik és a boríték elején vékony papírlapot ragasztanak föl a czímzés számára. A költséges levélborítékok föltalálója azt reméli, hogy engedélyt kap a koronánytól arra, hogy a borítékba egy 15 centimes levélbélyeg rajzát belésszővethesse. Az újdonságot az 1900. évi világiállításon fogják kiállítani.

* **Viktoria Regia.** Az egyetemi fűvészkertnek érdekes látványossága van a Viktória-házban. A Viktória Regia, mely oly ritkán hajt virágot, a legszebb virágzásnak indult. A fűvész kertben ezidő szerint megsemlélhető az egyiptomi Isten virága, a Lótusz, mely hatalmas leveleit a fűvészkert vízmedencéjén terjeszti. A fűvészkertben, mely az exotikus növények egész erdejét képviseli, ritkán virágzik egyidőben annyi nevezetes virág, mint most.

* **Alkudozik a bíróval.** Egy teljesen elzülött napszámot felett ítélkezett a tek. törvényszék. Több rendbéli szárnysokat emelt el egy udvarról és ezért — mivel többször cselekedte már meg ezt a dolgot — 1 évi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítelték.

— Megnyugszik az ítéletben? — kérde a vádlottat az elnök.

— Kérem a tekintetes törvényszéket, hogy a hivatalvesztést 6 évre felemleni és az egy évi börtönt teljesen elengedni méltóztassék.

* **A fez halála.** A bosnyák zászlóalj legénysége nevezetes arról, hogy nem sapkát hord mint a többi katona, hanem piros fezt. Meg is csodálták őket ezért, a míg meg nem szokták őket. Ha igaz az a hír, mely ma érkezik Konstantinápolyból, akkor nem sokáig él már a fez. E hír szerint ugyanis megváltoztatják a török katonák ruháját és e reformnak, mely

német mintára készül, legérdekesebb része az, hogy fez helyett sisakot kapnak a katonák. Ha ez a reform a félhold birodalmában megvalósul, akkor alighanem ami bosnyák legényeinktől is elszedik a fezt és közönséges bakasipkát nyomnak a fejükre.

* **Örökösök keresztetnek.** Belgrádban mintegy 10 év előtt meghalt özv. Nékám Rab-el, nagybecskereki születésű asszony. Hátrahagyott vagyonát mostanáig a vagyongondnoka kezelte, de miután örökösök nem jelentkeztek, a belgrádi városi bíróság gondnokbírája felhívja az ismeretlen örökösöket, hogy egy év leforgása előtt nála jelentkezzenek s örökösödési jogukat igazolják.

* **Nagyvárosiasodunk.** A mai városi gyűlésnek egyik tárgya lesz a hirdetési tábláknak bérbeadása. Rákos Vilmos egyedüli pályázó s ajánlata szerint az eddigi hirdető táblákon kívül csinos vasoszlopokat is fog felállítani, melynek külső része hirdetések felragasztására szolgál. Ezek által csak szépülne városunk.

* **Vendéglőből.** Egy úr ül le egyik asztalhoz és ebédelni akar.

— Levest kérek! — szolt a pincérnek, ki elrohant és pár percz múlva előtte párolgott a husleves.

A vendégnek nagyon különösnek tetszett ez az étel és gyanusan kavargatni kezdé, amikor aztán egész vegyeskereskedést talált benne. Volt abban gyufaszár, légy és egyéb olyan dolgok, amik nagyon is megcsökkentették az ebédelni akaró úr étvágyát.

— Különösen néz ki ez a leves! — szolt izgatottan a pincérhez. — Csak azt csodálom, hogy haj nincs benne!

— Ilyesmi nálunk nem történhetik meg! — felelt a pincér.

— Vajjon miért?

— Mert a szakácsnének *nincsen haja!*

* **Csak egy kicsit himlőhelyes.** Cséffán Gáll Juliánna már nagyon megunta a cselédekést s 45 évi szolgálatának tapasztalatával odébb állott minden bucsuzás nélkül. Ez még nem lett volna nagy veszedelem, de annál nagyobb baj, hogy emlékül több értékes tárgyat is elvitt magával. Különös ismertető jele: az orra körül himlőhelyes.

* **Előkelő budapesti család** az iskolai évre két diák részére mérsékelt díjazásért teljes elátást ad. A czímet a kiadóhivatal mondja meg.

Gyilkossági kísérlet alól felmentve.

— A Drágány József elleni merénylet tárgyalása. —

A múlt év szeptemberének 27-ik napján történt, — mint már az előző, július 10. és 11. napjain tartott, de a tanuk meg nem jelenése miatt elhalasztott végtárgyalás alkalmával megírtuk, — hogy Drágány József lunkai jegyző Rienyrol való hazautaztába, hova adót szedni ment, orgyilkos által az utszéli sűrűségből bal-lapoczkán megsebesített.

A csendőrség által tüzzel-vassal vezetett vizsgálat nyomán az tűnt ki, hogy az orgyilkos nem más, mint Redák Togyer, aki különben is híres lövő hírében áll és hogy ő ezen tett elkövetésére Nyika Terentin vagyonos lunkai gazdaember által béreltetett fel, aki a bíró-választásnál Drágány József által történt mel-lőzését akarta így megbosszulni.

Az elsőrendű vádlott azonban mihelyt ki-került a csendőrség kezéből és a nagyváradi kir. törvényszék elé került, *határozottan és következetesen visszavonta összes előbb tett be-ismerő vallomásait.*

Tegnap másodizben tárgyalta ez ügyet a nagyváradi kir. törvényszék büntető tanácsa Nagy József elnök ete alatt, szavazó bírák Grám Sándor és Kiss Rezső.

Az ügyész az elsőrendű vádlott Redak Togyert a gyilkosság kísérletében, másodrendű

vádolt Nyika Terentint pedig a gyilkosságra való felbujtás vétségében kéri bünsnek kimondani.

Dr. Márkus László, mint az elsőrendű vádlott védője utal a tanuk mentő vallomásaira, de legfőképpen pedig azon sajnos körülményre, hogy védenézből a terhelő vallomást a csendőrök kényszerítették ki. A másodrendű vádlott védője, Hegyessy Márton szintén a tanuk mentő vallomására hivatkozik.

Mindezen indokok meghallgatása után a törvényszék mindkét vádlottat bizonyítékok hiányában a vád alól teljesen felmentette és azok azonnali szabadlábra helyezését elrendelte.

Az ítélet ellen úgy Drágány József, mint a közvádoló fellebbezést jelentettek be.

A hajléktalanok.

Az az igazán szegény ember, akinek nincsen hajléka. A többi nem szegény, nem nyomorult akkor se, ha nincs pénze, akkor se, ha koplal. A szegénység ott kezdődik, ahol az állandó labáznak vége van.

Ezért a legnagyobb áldás, a legnagyobb jótétemény, a legigazibb humanizmus, a mely jótétemény megteremtette azt a menedékhelyet ahol hajlékot kap a hajléktalan, nyugvóhelyet, akinek nincs nyugalma. Egy hely, a hol menedéket kap mindenki, aki szegény és nyomorult. Nem kérdezik, hogy ki ija-fia, mi vitte szegénységbe, nyomorba, hol van a hazája, csak azt nézik, hogy nyomorult s tető alá, zárt szobába, tiszta ágyba bocsátják egy éjszakára.

Érthető hát, hogy a magyar sajtó nagy haragra lobbant a napokban mikor a rendőrség éjszakának évadján betoppant a hajléktalanok menedékházába, s elvitt mindenkit szegényes tanyájáról a rideg fogságba, aki csak gyanus volt neki. Mert amint a polgárember elmondhatja, hogy az ő háza az ő vára éppugy megkívánhatja a szegények legszebbnyebbjét, hogy az az egyetlen szegényes menedékhely, amely védelmet ad neki és nyugvóhelyet arra az egy éjszakára az ő vára lehessen. Az szent legyen éjszakánként a rendőrelőtt is.

Olyan hosszú az est, amig oda begyűlnek, olyan hosszú a hajnal, amig onnan szétrepbennek, hogy ezerszer megrostálja a szegények szegényeit a büntető kutató rendőrség. Mert hogy a hajléktalanok tanyáján igazán több a bűn, mint a szegénység, több az elvetemült gonosztevő, mint a meghuzódó szégyenlős koldus, arról közvetlen meggyőződést szereztünk magunknak. A tényben tehát föltétlenül igaza van a rendőrségnek, talán csak a formában csinált egy kis hibát.

S most átadjuk a szót annak az írónak aki nem rettent vissza a kínos helyzettől, a visszataszító társaságtól s az elmult éjszakák egyikét ott töltötte a hajléktalanok menedékházában. Egy igazi fővárosi kép az, amit megír. Sok helyen szinte hihetetlen, pedig mindenütt hü és legfőképpen tanulságos. Ezeket írja:

Egy éjszaka a hajléktalanok közt.

Sok szó folyt legutóbb a hajléktalanok menhelyéről, erről az áldásos intézményről, ahol a testi és lelki szegény, a nyomorék és a nyomorult, a koldus meg az eltévelyedett, az elzúllott és az éhező éjjeli pihenőt, nyugvóhelyet talál. Különösen sokat emlegették amióta a rendőrség a külsőváci-uti menedékházban razziát tartott és eljárását egyes lapok keményen megrótták. Kezdem e jótékony cél iránt érdeklődni.

Megtudtam, hogy a legtöbb fekvőhely, körülbelül négyszáz, a külső váci-uti menedékházban van. Elhatároztam, hogy ott töltök egy éjszakát. Rongyos nadrágban, gyűrött kalappal a fejemen, gallér nélkül, gyöles ingben és egy forint hat krajczárral a zsebemben, én is odaálltam a villaszerűen épített ház kapujába.

Miután leolvastam a hat krajczárt, kerek pléh-

tantuszt kaptam a kezembe. A felügyelő, egy szurós tekintetű, köpcös férfi, rám se hederítve, gépiesen iratta be az adatokat, amiket úgy találmra bediktáltam. Azt hiszem, Nagy János nevet mondtam be; ezekből ugyanis kevesen vannak. Miután megváltam saruitól és fővegemtől, a pléh számának megfelelő ágyra vettem magamat.

Sorban egymásután jöttek utánam hálótársaim. Borzalmas és szánalmas alakok, a koldusok és gonosztevők minden fajtájából. A sötét silhouettek oly gyakran változtak, hogy egyik impresszióm a másikat homályosította el. Olyan egyformák voltak a nyomorultak. S majdnem valamennyien a bűnnek ijesztő vonásaival.

Egymásután szállingóztak befele, ki szerényen, ki nagy garral. Nyolcz óra lehetett, mikor a rozs- és gabonailattal szaturált pálinkaszag kezdte csavarni az orromat. Jó volt trainingbe venni szaglási érzékemet, mert egy órai vergődés után mára vegytani cserebomlás és az erjedés törvényeit kellett bővebben tanulmányoznom.

A pokoli bűz annyira kinezott, hogy verejték kezdett gyöngyözni a homlokomon. Már azon gondolkodtam, hogyan menekülhetnék e kínos helyzetből, amikor egy párbeszéd a közelemben az ágyhoz szegezt.

Az a ritka szerencse ért, hogy két gonosztevő közé kerültem. Hanyat fekve, kezem a fejem alá támasztva, figyeltem.

— Lojzi! . . . lekvár van a tészta közt.

— Fogd be a bagólesőt — tudom.

— Jól van no — értem . . .

— Szünet állott be . . . Mély horkolás, sóhajlás, herregés, köhögés, zihálás, nyögés vette át birodalmát.

Már mindegy, gondoltam. Meg kell tudnom, hogy mi az a lekvár, hol van, én vagyok-e csakugyan, mert másra gondolnom se lehetett.

Halk suttogás vegyült a domináló horkoláshoz . . .

— Lojzi! derék ember ám a mi házigazdánk, ma sem volt egy vasam se és szó nélkül bebo-csátott.

— Csoda is ez . . . Illaván, ahol a törvényt szolgálta, eleget kitapasztalhatott bennünket, aztán te is csak olyan stammgast vagy, mint én, hiszen ha jól tudom, már két éve, hogy nála rostokolunk.

— Andris! . . . igaz-e az, hogy Wagner Ferencz, aki azt a budai vén asszonyt tapogatta halálra, a gyilkosság éjszakáján itt aludt? . . .

— Mamlasz, hisz itt aludt köztünk, ahogy ez a sápadtképü . . . pszt . . .

— Ne félj semmit, hisz már a trombitát is fujja . . .

Nehéz sóhaj kelt ki elnyomott keblemből. Fészkelődésem jó időre elesíttotta a suttogókat . . . Mikor az alvás szimptomáit sikerült újra utánoznom, ismét megeredt a halk társalgás . . .

— Andris, mit gondolsz a vékonypénzü szomszédnál kinéz-e valami? . . . Miféle fajzat lehet ez? . . . Annyi szent, nem a mi bandánkba való.

— Én is azt hiszem . . . habár mintha valahol bekaszli-va láttam volna. A sovány keze ist . . . valami faczér pinczér, vagy szabó lehet.

— Dörgölősz csak hozzá, tapogasd meg a zsebet . . .

Nehéz ujjak babráltak a mellemen, majd az oldalom körül, valami halk csörrenést hallottam, aztán megszabadultam tőle.

— Megvan! . . .

— Mennyi? . . .

— Egy korona . . .

A gazember becsapta a gazember-társát. Mindkét koronám nála volt.

— Czim-bora, úgy tetszett nekem, mintha annak a koronának az egyik oldala a tulsóhoz ütődött volna.

Fosztogatóm ásitással felelt. A másik nem hagyta aludni . . .

— Te András . . . a halfejű csakugyan visszament a Dráva-utczába a szobaasszonyához?

— Igen visszament; de csak négy éjszakára. Ujra otthagya. Azt mondta, hogy az asszonynak nagyon eljárt a szája.

— Mondtam a marhának, hogy úgy jár mint Hradil. Ennek se volt jó ez a kovártély. Négyszáz disznó közül nehezebb a girhest kiválogatni.

Beszélgetésüket egy kései jövevény zavarta meg. Be volt rugva. Egy marczona alak az ágyra döntötte s beleordította a fülébe nagy nyomatékmal, hogy most aztán csend legyen. Amint a szolga kilépett a teremből, az új jövevény monologizálni kezdett. Szidta veszettül azt az urat, aki neki nem akart egy hatost adni illetéknépen:

— A tűz égesse meg . . . miért nem tart magánál pénzt, ha pedig egy garasa sincs neki, hát miért jár a lábam alatt . . . Ne ittam volna csak azt az utolsó meszely pálinkát, megráztam volna egy kicsit az inge elejét — a tűz égesse meg . . .

IRODALOM.

— Irodalmi Értesítő. Bolanden Konrád ma ünnepli születése napját; ez alkalomból összes 1040 iven 68 kötetre terjedő szépirodalmi munkái magyar fordításban 70 frt helyett füzve 5 frtért, egész vászon diszkötésekben 85 forint helyett 12 frt 50 krért küldetnek meg. — Megjelent: *Dvorsák* »Idézetek tára« zsebkiadás, közel ezer szerzőtől több mint 4000 idézet, ára füzve 2 frt, diszkötésben 2 frt 40 kr. — Comp. Theol. Dogm. füzve 60 kr., kötve 1 frt. — Comp. Hermenent. Introductio 60 kr., kötve 1 forint. Havi Füzetek kiadóhivatala, Budapest II. Donáti-u. 3.

Igazságszolgáltatás.

A darutoll miatt.

A darutoll után való mérhetetlen vágyódás miatt jutottak bajba Horváth Lajos, Petrán Mikula és Hajdu Imre kávési lakosok. Nevezettek ugyanis a múlt év augusztus havában tartott nagyszalontai országos vásárban meglátták Tornyai Jäger Lászlót, aki szép ivben hajló, rengő darutollakat árulgatott s elhatározták közösen, hogy Tornyai Jäger Lászlót, mihielyt szerét tehetik, rövidesen darutollatlanítják. Elsőben is Hajdu Imre ereszkedett beszédbe a darutollak iránt Tornyai Jäger Lászlóval s addig alkudozott rájuk, addig nézegette őket, hogy kis idő múlva mind hozzá kerültek. Amint így Hajdu magánál érezte a tollakat, futásnak eredt, Jäger utánna és ekkor történt Jäger elbeszélése szerint az, hogy valaki hátulról két ütést mért feje bubjára, melyektől eszméletét veszve földre rogyott és mire felébredt, csakugyan megvolt tollatlanítva.

Ez ügyet tárgyalta a nagyváradi kir. törvényszék büntető tanácsa tegnap tartott ülésében, melynek folyamán Horváth Lajos beismerő vallomást tett, hogy holmi furkósbót csakugyan méregetett a Jäger fejébubjának, Hajdu Imre is beismerte, hogy a tollakat el-sinkóftalta és futásnak eredt, de már Petrán Mikula a Jäger fejébubját ért második ütés felől merőben a hallgatásba burkolódzott. Mindazon által a kir. törvényszék a bűnösséget mindhármójukra nézve megállapította s Horváth Lajost 5 évi, Hajdu Imrét 3 évi és Petrán Mikulát 2 évi fegyházra ítélte.

A tárgyalás folyamából megemlítsre méltó egy érdekes epizód, mely egy pszichologusnak remek tanulmányul szolgálhatott volna s minket pedig örvendetesen lep meg, mert bebi-

zonyitva látjuk azt, hogy a köznép szívéből a hit még nem veszett ki egészen, mint azt többben sötét színekkel festik.

Horváth Róza a neve azon egyszerű paraszt leánynak, aki minket feltevésünkben megerősített.

A tollakat ugyanis az elsőrendű vádlott neje Horváth Lajosné árusította el, a kit aztán az ügyészség orgazdaság bűntettével vádolt. Horváth Róza elsőrendű vádlott Horváth Lajosnak törvénytelen születési gyermeke első balkézre vett, de aztán elküldött feleségétől, ki a vizsgáló bíró előtt azt vallotta, hogy mostoha anyjának volt tudomása a tollak lopott voltáról, mert ezt a férj hazaérkezve elbeszélte. Még terhelőbben nyilatkozott az elküldött feleség ősz apja, kiről azonban leritt a bosszúérzete.

Horváth Róza tagadásba vette a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Az elnök elrendelte az eskü letételét.

Elnök: Figyelmeztetem Horváth Róza, hogy vallomására meg kell esküdnie. Kész letenni az esküt?

Tanu: (remegve) Igen!

Elnök: Mondja utánnam: Én...

Tanu: Én...

Elnök: Horváth Róza, esküszöm az élő Istenre...

Az ősz nagyapa ugyan utánnamondta az esküt rendületlenül, de Horváth Róza csak hallgat, majd elfui zokogásba és alig érthetően nyögi: *én nem esküdhetem meg, mert nem mondtam igazat.*

Valóban megfesteri való jelenet: a bírák ünnepélyes pózban, előttük a remegő leány s a megdőbönt ősz ember, a vádlottak padján pedig az atya, kire sok-sok év várakozik és mostohája, aki esküje után kimenekülne mindenből, Horváth Róza azonban — történetük bármilyen — inkább elmondja az igazgat úgy, amint azt a vizsgálóbíró előtt bevallott, mintsem hamisan esküdjék.

Ülhet tovább. Az egész megyében ösmerik a b.-ujfalui Diósi testvéreket, akik most is dagdok s atyjuk halála után fél milliót örökölnék.

A három mákvirág azonban már többször összeütközésbe jött a bírósággal nagyon is közönséges bűntettekért. Az egyik: **Diósi Bernát** csalásért, okirathamisításért, hamis esküért most töltött ki néhány évet Vácson.

Ez évi július hóban volt egy más ügyben a póttárgyalás a nagyvárad kir. törvényszék előtt.

Az ügy a következő: Diósi Albert a fővádlott a birtokot eladta potom árért a testvéreinek Bernátnak és Edének azért, hogy a hitelezőit kijátsza, akik azután így a követelésüket nem kapták meg. Az ügyletből kifolyólag hamis adás-vevési szerződést csináltak, amiért azután a vádlottak padjára kerültek.

A július 1-én tartott tárgyaláson újabb tanuk beidézése vált szükségessé, miért a tárgyalást elnapolták.

A tárgyalás folyamán azonban Diósi Bernát nagyon izgatott volt s többször hangsúlyozta, hogy ő többet nem fog börtönbe kerülni, hanem inkább klszözik Amerikába.

Ezért dr. **Balázs Elemér** kir. alügyész azonnal vizsgálati fogságba helyezését kérte, amit a törvényszék el is rendelt.

Azóta a jómadár ül, s hogy tovább is a hüvösön legyen, gondoskodott róla a kir. ítélőtábla.

A napokban tárgyalta ugyanis a nagyvárad kir. ítélőtábla a vizsgálati fogságba helyezés

ellen beadott felebbezését Diósi Bernátnak, azonban a törvényszék határozatának támogatására kifejtett indokok figyelembe vételével a felebbezést elutasította és a vizsgálati fogságot továbbra is fenntartotta.

A nagyvárad kir. tábla elintézt ügyei.

Büntető tanács.

Előadó: **Dr. Gedeon László.**

2860. Szombati Károly s. t. hivatali sikasztás — föloldva.

2862. Diósi Albert s. t. közokirat hamisítás — helybenhagyva.

2920. Ilcza Simon lopás — helybenhagyva.

2907. Krausz Mór okirat hamisítás — részben megváltoztatva.

2627. Berár Györgyné tulajdon elleni kihágás — helybenhagyva.

2628. Tomuczsa György közcsend elleni kihágás — megváltoztatva.

2635. Halász Péter becsületsértés stb. — föloldva.

2654. Hoducz Toma közcsend elleni kihágás — részben megváltoztatva.

Előadó: **Molnár Géza.**

2857. Veretka János sikasztás — helybenhagyva.

2972. Széles Kozma — Fánya György lopás — részben visszautasítva részben megváltoztatva.

2869. Halzse Sofren s. t. lopás stb — részben megváltoztatva.

2917. Szirka Péter s. t. lopás gyújtogatás — részben megváltoztatva.

Polgári tanács.

Előadó: **Dobosfy Alajos.**

1354. Szabó Benjáminné — Gyáni Imre s. t. — részben megváltoztatva.

1353. Balázskó János — Balázskó Sára s. t. — helybenhagyva.

1356. Lazsurán Todoszi — Rossu Mária — részben megváltoztatva.

megváltoztatva.

1861. Morár Azentil és neje — Bezsán Trifon és neje — rendelet.

1863. Szatmári Károly — Csepregi János — rendelet.

1865. Cs. Bálint György — Bálint Zsófia — rendelet.

Előadó: **Czvek Kálmán.**

1860. Fehér János — Bondár Péter — rendelet.

1898. Sunalya Mihály és fia — Jurcsik János — helybenhagyva.

4890. Viktoria tkptr. — Stán Konstantin — részben megváltoztatva.

1899. Grünbaum E. czég — Győri Márton s. t. — megváltoztatva.

1901. Abelesz Bernát — Kohn József — rendelet.

1902. Bille Bernát — Szántó József — rendelet.

Előadó: **Molnár Géza.**

2771. Papp István s. t. lopás orgazdaság — helybenhagyva.

2787. Irímie Tógyer lopás — részben megváltoztatva.

2823. Miszti Bálint szándékos emberölés — részben megváltoztatva.

Előadó: **Dr. Gedeon László.**

2324. Szepesi Pál s. t. csalás és közokirat hamisítás — részben megváltoztatva.

2821. Andru Juon s. t. lopás orgazdaság — részben megváltoztatva.

2833. Fucs Péter gyújtogatás kísérlete — helybenhagyva.

2835. Baka Sándor s. t. szándékos emberölés — rendelet.

2871. Dudrás Sándorné szándékos emberölés — föloldva.

2331. Lengyel Mihály testi sértés — helybenhagyva.

2506. Kádár Ilie testi sértés — föloldva.

2421. Domján Sándor becsületsértés — rendelet.

2431. Rencz Teréz s. t. anyakönyvi kh. — részben megváltoztatva.

5449. Szarvadi József közcsend elleni kh. — részben megváltoztatva.

SPORT.

Lőverseny Budapesten. A budapesti nyári lőversenyek vasárnap kezdődnek. A sport-férfiak és sport-kedvelők figyelme, melyet eddig a Kottinbrunni versenyek tartottak lekötve, ismét Budapest felé irányul. A Magyar Lovaregylet lázasan dolgozik rajta, hogy a versenyek szokatlan sikerét elfeledtesse s ha ez sikerülni fog, az jórészt **Magyar László** dr. titkárnak és **Schmidt** főpénztárosnak lesz az érdeme, kik vállvetve dolgoznak azon, hogy a verseny-programokat minél érdekesebben állítsák össze. A verseny tíz napon át fog tartani, legérdekesebb lesz a százezer koronás Szt. István díj.

SZÍNHÁZ.

Hírek a színpadról. A holnapra (péntek) hirdetett **Zsidónő** előadását az igazgatóság bizonytalan időre elhalasztotta és helyette *«A bőregér»* Strauss gyönyörű operettje kerül színre a régi szereposztással, csupán a szabadságon levő Margó Zelma helyett Lányi Edith éneklő Orlovsky herceget.

Heti műsor.

Csütörtök: *Coulisset* ur.

Péntek: *A Bőregér.*

(Szép Galathea.

Szombat: (Pry Pál megházasodott.

REGÉNY-CSARNOK.

AZ UTOLSÓ PRÓBA.

Németből: **GUSZTAV.**

6.

— Csak azért, mert mást szeretek! — felelt hidegen, már bosszantotta az a szivtelen beszéd.

— Nem hiszem! — szólt a leány. Legalább is nekem még nem mondtál sohasem ilyen bókokat.

— Miért untassalak vele, úgy is régen tudod? Isten veled Georgie, ma nagyon bántó vagy, mennem kell.

— Te vagy rossz hangulatban, de azért maradj még egy pillanatig, oly sokáig nem láttalak, — felelt Georgie hizelegve.

— Mit beszélsz! — szólt Darly nevetve, — talán már elfelejtetted, hogy tegnap előtt beszélél velem.

— Én mindent elfelejték, ha veled beszélek — felelt a leány gyengéden, aztán szelíden hozzátette: Darly!

— Nos? — kérde a fiatal ember csodálkozva.

— Valamit szeretnék tőled kérdezni! — zavartan csavargatta ruhája egyik gombját.

— Kérdezz édesem!

— Melyikünk tánczol jobban, Blount Flerenze vagy én?

Dynecourt szeretett volna kacagni, de mégis leküzdötte magát és komolyan felelt:

— Természetesen te!

— Egészen biztosan?

— Igen!

— Azután azt mondtad, hogy olyan szép!

— Igazán? — Nem hinném! — — —

— De igen, azt mondtad; de nem találod kissé nagynak az orrát Darly? — Mond már, nem nagy az orra?

— Ritka szép példány! mondhatom, — felelt Darly vigasztalólag — teljesen elűtő, aránytalan!

— Ebben egy véleményen vagyok veled! szolt a leány meglegedetten mosolyogva, — Hát a termete? Ugy-e nagyon tömzsi?

— Borzasztó módon!

— Ugy-e te nem szereted a kövér lányokat?

— Tiszta teljes szivemből csak az olyan sovány kisteremtéseket szeretem, mint a milyen te vagy!

— Te neveletlen! De mégis, csinosabbnak tartsz engem!

— Ezerszer! Édesem! minő kérdések? Egy napon ki sem lehet az ő nevét a tieddel együtt mondani.

— Ah! na most már nyugodtan válok el tőled kedves Darym! szólott Georgie, Dynecourt mindkét kezét szívélyesen megszorítva.

* * *

Blountné igen ügyes asszony volt, de nem csak ügyes, ha nem okos is, két olyan jó tulajdonság, mely nem mindenkibe van meg; nagyon szerette mostoha testvérét Stamm urat.

Ezen jó úr csinos és érzékeny, ugyanilyen Hamilton kisasszony is. Miért ne lehetett volna a kettőből egy pár? Georgie kisasszony igen gazdag, Stamm úr nem igen, így aztán Blountné hamarosan kifundálta, hogy Georgie nagyon is illő feleség lesz az ő Alfrédjének. Blountné tehát ezért kifogyhatatlan voljósívűségekből, szeretetre méltóságában. Tudtára adta a kis elmsi birtokos nőnek, hogy Grange második otthona lehet és igen boldogtalan, ha csak egy nap múlik el, a melyen Georgiet nem látja.

Alfréd kezdetben minden törekvésének ellenállt, de a mikor rövid idő múlva ő is érezte, hogy szíve Georgi felé vonzódik, megadta magát. Készörömet hagyta tehát, hogy Georgie szépsége lebilincselje és ugyanilyen örömmel vette volna feleségül akkor is, ha a kisasszonynak semmije sem lett volna.

Rövid idő múlva Blountné asszony úgy gondolta, hogy ez ügyben jó lenne már előidézni a döntő fordulatot. Elhatározta tehát, hogy műkedvelői színi előadást rendez, majd úgy alakítja a dolgot, hogy céljához vezesse.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Bánffy bukik.

Bécs, aug. 10. (Saját tud. távirata.)
Az itteni politikai körök biztosra veszik **Bánffy báró bukását.** »Nem kell hinni« — mondják — »hogyan nem akad más magyar politikus és többség, a mely engedékenyebb lesz és nem követeli a vámközösség bontását.«

Egy költő Zolaért.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.)
Oktáve Mirbéu költő a sajátjából fizette ki a Zola elleni makacssági ítélet pénz-bírságát, mely 7500 forintot tett ki.

Goluchowszki utazása.

Bécs, aug. 10. (Saját tud. távirata.)
Goluchowszki gróf külügyminiszter ma reggel Ischlből ide visszatért.

A skupstina berekesztése.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.)
Belgrádból távirják: A skupstinát a költségvetés elfogadása után aug. 18-án berekesztik.

Telefon Páris és Berlin között.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.)
Párisból távirják: A »Matin« közli, hogy a néhány hónap óta folyamatban volt tárgyalásokat Párisnak és Berlinnek Brüsszelen keresztül való telefon-összeköttetése iránt befejezték.

Jégverés Csehországban.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.)
Prágából távirják: A neu-straschitz-i körletben nagy jégverés volt. A kárt fél-millió forintra becsülik. 2800 hold vetésnek alig a hatodrésze maradt megkímélve.

A háború.

Budapest, auguszt. 10. (Saj. tud. táv.)
Londonból távirják: A »Times« jelentése szerint az »Indiana«, »Ohio«, »Valenzia«, »Mogan City« és »City of Para« szállító hajók Cavitébe érkeztek. A csapatok partra szállását nagy vihar akadályozta. Manila megtámadását legközelebbre várják.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.)
Madridból távirják: A regens királyné dekretumot irt alá, amely a spanyol bank jegyforgalmát 2500 millió pesetára emeli és a bankot a tartalékalap növelésére hatalmazza fel. A hivatalos lap holnap fogja közölni a külföldi adósság konverziójára vonatkozó dekretumot. Az első szakasz értelmében minden idegen alattvaló beválthatja a külföldi adóssági címlet jövő októberi szelvényét, ha azt kitűzött időre felmutatja és becsületszavát adja, hogy nem adta azt el spanyol alattvalónak. A külföldi adóssági címletek tulajdonosai címleteiket belföldi címletekre cserélhetik ki 60 peseta beneficummal a konvertálandó tőke minden 100 peseta névértékű címletére nézve.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcs leszedése. A gyümölcs jószágára és eltarthatóságára kiváló befolyással van a leszedési idő kellő megválasztása s ez okból a következő tapasztalati adatokat közöljük:

A körtét különösen abban az esetben, ha az körtefára van nemesítve, nem szabad addig a fán hagyni míg megéri; egy héttel az érés előtt kell leszedni, hogy a teljes érést a pinczében vagy kamrában fejezze be. A szeptember októberben érő körtét nem egyszerre kell leszedni, a minthogy nem is egyszerre érnek, de 8—8 napi időközökben pl. háromszorra elosztva, mert ezáltal eltarthatóságuk jelentékenyen emelkedik. A későn érő fajtákat le kell szedni mielőtt leveleik az őszi színváltozást mutatták. Ha a körte tulsokáig marad a fán, akkor gyakran az utánérés nem következik be, kemény marad míg csak rothadni nem kezd. A téli körtét október második felében újra le kell szedni.

A legtöbb körtefajta sokkalta finomabb ízű, ha érés előtt szedtetett le a fáról s a kamrában érik be. A szedés idejét megismerjük 1. a lehulló férges körtét érési fokától; 2. a színeződésről s arról, hogy az ágról könnyen leválaszthatók, ez esetben a körte leszedendő és vékony rétegben kiterítve, fagymentes helyre rakandó.

A szedést általában száraz időben kell eszközölni, minden egyes körtét selyem papirba kell burkolni s úgy eltenni, de sőt finomabb körték alá a polczra vatta is rakandó, különben a nyomástól foltot kap. A hideg szobában elrakott körte sohasem lesz olyan olvadó husú és leveses mint a melegebb szobában eltartott. Igaz, hogy a 15—18 C hőmérsékletű szobába elrakott körte kissé ránczos lesz, de annál ízletesebb.

Egészen így kell eljárni az almával is, ez azonban korán sem olyan kényes mint a körte.

Kajszinbarackot, cseresnyét, epret, málnát és köszmétét csak teljesen érett állapotban szabad szedni.

Az őszi barackot 3—4 nappal az érés előtt kell szedni, különben lisztes, kásás lesz s így kevesebbet ér. Az érés bekövetkeztét a gyümölcs illatáról, színének sárgulásáról, bőrének átlátszóságáról és arról lehet megismerni, hogy könnyen elválk szárától.

A szilvát kevéssel a teljes érés előtt kell leszedni. Ha korábban szedjük a szár körül megránczosodik, de ilyen állapotban jóval tartósabb. Némely szilva kiütközően eltartható ha ágastól együtt szedjük le s így állítjuk a gyümölcskamrába.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, augusztus 10.	
Buza őszre — — — — —	8 26
Buza tavaszra — — — — —	8 35
Új tengeri — — — — —	4 22
Tengeri augusztusra — — — — —	4 86
Rozs őszre — — — — —	6 53
Zab őszre — — — — —	5 35

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, augusztus 10.	
Salgótarjáni — — — — —	632.—
Wggon-kölcsön — — — — —	244.—
Villamos vasut — — — — —	257.—
Oszták hitel — — — — —	364.50
Magyar hitel — — — — —	395.75
Allamvasut — — — — —	361.30
Déli vasut — — — — —	78.—
Rimamurányi — — — — —	253.50
Magyar jelzálog — — — — —	207.—
Magyar leszámítoló — — — — —	265.05
Iparbank — — — — —	104.25
Budapest közuti — — — — —	389.50
Kereskedelmi — — — — —	1435.87

Bécs, augusztus 10.

Az irányzat szilárd.

Oszt. hitel — — — — —	361.37
Magyar hitel — — — — —	395.25
Allamvasut — — — — —	361.46
Birodalmi márka — — — — —	58.83

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. augusztus 10-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — — — —	120.75
Magyar koronajárdék — — — — —	98.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0% — — — — —	119.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1% — — — — —	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból — — — — —	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% — — — — —	97.—
Italmérési jog megváltási kötvény — — — — —	100.60
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény — — — — —	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön — — — — —	158.50
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölcsön — — — — —	139.50
Oszták járdék papirban — — — — —	101.70
Oszták járdék ezüstben — — — — —	101.50
Oszták járdék aranyban — — — — —	121.50
Oszták korona járdék — — — — —	101.50
1860. Oszták államsorsjegyek — — — — —	140.25
Oszták magyar bankrészevény — — — — —	910.—
Magyar hitelbankrészevény — — — — —	396.—
Oszták hitelintézeti részevény — — — — —	362.10
Páris vista — — — — —	361.80
Német birodalmi márka — — — — —	58.80
London vista — — — — —	120.—
Páris vista — — — — —	47.23 1/2
20 márkás arany — — — — —	11.76

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

Évadbérlet 98. szám.

Kisbérlet 96. szám

Páros

Páros

Ma csütörtökön, 1898 augusztus 11-én

a kelezsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Harmadszor:

Coulisset ur.

Bohózat.

Személyek:

Coulisset — — — — —	Vendrei F.
Saint Castel, tábornok — — — — —	Bartos Gy.
Gaston de Brionne gróf — — — — —	Tompa Kálmán.
Rosine, felesége — — — — —	Miklósi Ilona.
Lucien, de Voulettes — — — — —	Pataki Béla.
Louise, felesége — — — — —	Solti Helén.
D'Esparvilléné — — — — —	Laczko A.
Alfrédné, házmesterné — — — — —	K. Árpási Kata.
Anette szobaleány — — — — —	Marosi Adél.
Baptiste, komornyik — — — — —	Heltai N.
Benoit, komornyik D'Esparvillénál — — — — —	Várad M.
1-ső) játékos — — — — —	Török Károly.
2-ik) — — — — —	Odry Árpád.
De Pontalierné — — — — —	Fehérváriné.
Kis leánya — — — — —	Fehérvári A.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, pénteken

A böregér.

Oper tte 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debrecen—Érmihályfalva.								
	ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest	ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	—	P.-Ladány	ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad	>	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykáta	>	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debrecen	>	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá	>	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok	>	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva	érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 28
Bucsa	>	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány	>	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debrecen—Püspök-Ladány.						
Brátka	>	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd	>	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.						
Rév	>	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp	>	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva	ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Élesd	>	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu	>	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debrecen	>	3 37	12 36	8 15	10 27	8 54
Mező-Telegd	>	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd	>	—	—	1 14	3 12	6 37	P.-Ladány	érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely	>	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes	>	—	—	1 28	3 25	6 56	Debrecen—Nagy-Léta—Vértés.						
Várad-Velenceze	>	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors	>	—	—	1 36	3 32	7 08	V. v. V. v. V. v. V. v. V. v.						
Nagyvárad	érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki	>	—	—	1 48	3 42	7 22	Debrecen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta—	5 25	1 05	
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad	érk.	2 11	7 07	2 06	3 58	1 22	Sáránd	>	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Püspöki	>	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad	ind.	2 18	7 14	2 30	4 05	1 31	H.-Bagos	>	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors	>	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze	>	2 25	—	2 41	4 16	1 46	H.-Pályi	>	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48
Mező.-Keresztes	>	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely	>	—	—	2 50	7 43	3 03	M.-Pályi	>	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd	>	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd	>	2 50	7 43	3 21	4 56	2 50	N.-Léta—	>	—	—	Sáránd >	6 40	2 29
B.-Ujfalu	>	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd	>	3 04	7 56	3 45	5 20	3 32	Vértés ér.	10 43	6 15	Debrecen é.	7 18	3 13	
Sáp	>	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév	>	3 26	8 18	4 06	5 43	4 08	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.						
Báránd	>	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	>	—	—	4 27	6 04	4 36	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49	
P.-Ladány	>	4 05	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa	>	—	—	4 53	6 31	5 03	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	2 09	
Szolnok	>	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá	>	4 16	9 06	5 32	7 16	—							
Nagy-Káta	>	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad	>	4 52	9 37	6 59	8 33	—							
Budapest	érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár	érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—							

Nagyvárad—Szeged.						Szeged—Nagyvárad.						Nagyvárad—Arad.						Arad—Nagyvárad.					
	ind.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		ind.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.				
Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged	ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Arad	ind.	5 10	11 20	9 35				
Ósi	>	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely	>	4 44	11 05	7 57	Gyula	>	12 21	6 34	10 21	Kurtics	>	5 39	11 52	10 07				
Less	>	10 48	4 56	8 06	Orosháza	>	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba	>	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza	>	6 14	12 37	10 54				
Gyapju	>	10 56	5 04	8 18	Csaba	>	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	>	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba	>	7 —	2 33	4 50				
Cséffa	>	11 0	5 12	8 29	Gyula	>	7 27	3 05	5 26	Kurtics	>	3 28	8 20	5 38	Gyula	>	7 27	3 05	5 26				
Szalonta	>	11 26	37	9 08	Sarkad	>	7 47	3 27	5 56	Arad	érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31				
Kötegyán	>	11 46	57	9 37	Kötegyán	>	7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest. Dobrest—Szombatság-Rogoz.													
Sarkad	>	11 57	6 9	9 51	Szalonta	>	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz	ind.	6 08	7 55	—	Dobrest	ind.	4 22	6 36	—				
Gyula	>	12 21	6 34	10 21	Cséffa	>	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes	>	6 34	8 21	—	Nánhegyes	>	4 32	6 46	—				
Csaba	>	2 10	7 22	4 44	Gyapju	>	—	4 42	7 29	Dobrest	érk.	6 44	8 31	—	Szombatság-Rogoz	érk.	4 56	7 10	—				
Orosháza	>	3 10	8 32	5 50	Less	>	9 04	5 00	7 51														
H.-M.-Vásárhely	>	4 00	9 26	7 00	Ósi	>	9 21	5 19	8 16														
Szeged	>	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31														

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.						Vaskóh—Belényes—Nagyvárad						Nagyvárad—Gyoma.						Gyoma—Nagyvárad.					
	ind.	V. v.	Sz. v.				ind.	Sz. v.	Th. v. sz. sz.				ind.	V. v.	Sz. v.								
Nagyvárad	ind.	3 50	2 40	Vaskóh	ind.	4 30	2 30	Nagyvárad	ind.	5 50	2 37	Gyoma	ind.	3 40	2 40	Ósi	>	6 08	2 51				
V.-Velenceze	>	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya	>	4 42	2 43	Uj-Palota	>	6 08	3 05	Déva-Ványa	>	4 37	3 43	Körös-Ladány	>	5 13	4 25				
Félix-Fürdő	>	4 32	3 13	Szudrics	>	5 09	3 12	Gyires	>	6 41	3 17	Szeghalom	>	5 40	4 56	Vésztő	>	6 12	5 33				
Kardó	>	4 50	3 27	Belényes	>	5 37	3 52	Körösszeg	>	7 02	3 36	Kót	>	6 38	6 08	Iráz	>	6 52	6 22				
Magyar-Gyepes	>	5 50	4 17	Sonkolyos	>	5 58	4 15	Szakál	>	7 39	4 05	Komádi	>	7 10	7 04	Nagy-tóti	>	7 22	7 13				
Tasádfő	>	6 07	4 31	Belényes-Ujlak	>	6 10	4 27	Nagy-tóti	>	7 55	4 21	Sakál	>	7 48	7 49	Körösszeg	>	8 11	8 18				
Drág-Cséke	>	6 30	4 45	Borz	>	6 19	4 37	Komádi	>	8 25	4 32	Gyires	>	8 33	8 33	Uj-Palota	>	8 47	8 53				
Magyar-Cséke	>	6 50	4 55	Sólyom	>	6 35	4 58	Iráz	>	8 42	4 49	Ósi	>	9 03	9 12	Nagyvárad	érk.	9 20	9 30				
Dusesd	>	7 05	5 12	Gyanta	>	6 56	5 19	Köt	>	9 19	5 14												
Szombatság-Rogoz	>	7 46	5 47	Hollód	>	7 10	5 34	Vésztő	>	9 44	5 32												
Hollód	>	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz	>	7 31	6 03	Szeghalom	>	10 34	6 13												
Gyanta	>	8 12	6 11	Dusesd	>	7 55	6 34	Körös-Ladány	>	11 —	6 31												
Sólyom	>	8 38	6 36	Magyar-Cséke	>	8 07	6 49	Déva-Ványa	>	12 03	7 21												
Borz	>	8 53	6 50	Drág-Cséke	>	8 26	7 17	Gyoma	érk.	12 45	8 06												
Belényes-Ujlak	>	9 05	7 01	Tasádfő	>	8 40	7 33																
Sonkolyos	>	9 18	7 13	Magyar-Gyepes	>	8 54	7 50																
Belényes	>	10 04	7 47	Kardó	>	9 27	8 31																
Szudrics	>	10 27	8 09	Félix-Fürdő	>	9 40	8 45																
Lunka-Rézbánya	>	10 56	8 21	V.-Velenceze	>	10 01	9 09																
Vaskóh	érk.	11 12	8 49	Nagyvárad	érk.	10 11	9 19																

Szekelyhid—Margitta						Margitta—Szekelyhid						Nagyvárad—Érmihályfalva						Érmihályfalva—Nagyvárad.					
	ind.	V. v.	V. v.				ind.	Sz. v.	V. v.				ind.	Vegyes v.	Vegyes v.								
Szekelyhid	ind.	9 50	7 55	Margitta	ind.	4 35	4 45	Nagyvárad	ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva	ind.	5 05	5 20	B.-Püspöki	>	7 17	5 57				
Apátkeresztur	>	10 46	8 41	Monos-Petri	>	4 46	4 56	Bihar	>	7 44	6 20	Érselind	>	5 37	6 01	Szekelyhid	>	6 14	6 46				
V.-Ábrány	>	11 03	8 55	V.-Ábrány	>	4 57	5 08	Paptamási	>	8 13	6 48	Nagykátá	>	6 27	7 00	B.-Diószeg	>	6 42	7 20				
Monos-Petri	>	11 16	9 06	Apátkeresztur	>	5 13	5 26	Gyapoly	>	8 29	7 03	Gyapoly	>	6 59	7 38	Bihar	>	7 45					